

URADNO GLASILO

OBČINE PREDDVOR

Številka 5

Preddvor, 5. april 2004

Cena 300 SIT (DDV vključen)

LETO X

11.

Odločba o ugotovitvi, da so bili v neskladju z Zakonom posamezni odloki v delih, ki so nalagali plačevanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča od zemljišč, ki pripadajo posameznim objektom oziroma napeljavam telekomunikacijskega omrežja ali so potrebna za njihovo rabo in vzdrževanje

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, začetem na pobudi družbe Telekom Slovenija, d.d., Ljubljana, ki jo zastopa predsednik uprave, na seji dne 18. marca 2004

odločilo:

1. V neskladju z Zakonom so bili:

- Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Železniki (Uradni vestnik Gorenjske, št. 35/99),
- Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradno glasilo Občine Preddvor, št. 14/01) Občine Preddvor,
- Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 2/2000, 112/2000, 23/01, 117/02 in 29/03) Občine Sveti Andraž,
- Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 37/2000 in 18/02) Občine Podlehnik,
- Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 14/2000, 118/2000 in 110/01) Občine Hajdina,
- Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 93/99) Občine Cerkevjak,
- Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 6/2000 in 76/2000) Občine Žetale,
- Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 76/99 in 109/01) Občine Majšperk,
- Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Lenart (Uradni list RS, št. 65/99),
- Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 93/99) Občine Sveta Ana,
- Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Hoče - Slivnica (Medobčinski uradni vestnik Štajerske in Koroške, št. 4/01, 13/01 in 30/01),

- Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 82/99 in 99/01) Občine Benedikt,
 - Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Radovljica (Uradni vestnik Gorenjske, št. 3/98 in Uradne objave Občine Radovljica, št. 5/2000 in 13/01),
 - Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 39/97 in 74/02) Občine Kungota in
 - Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Ormož (Uradni vestnik Občine Ormož, št. 7/99 in 2/02)
- v delih, ki so nalagali plačevanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča od zemljišč, ki pripadajo posameznim objektom oziroma napeljavam telekomunikacijskega omrežja ali so potrebna za njihovo redno rabo in vzdrževanje. Ta ugotovitev ima učinek odprave.

2. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti določb:

- Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Ljutomer (Uradni list RS, št. 110/2000, 68/01, 109/01 in 33/02),
- Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 123/2000) Občine Cankova,
- Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v Mestni občini Murska Sobota (Uradni list RS, št. 56/2000 in 52/01),
- Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 113/2000) Občine Tišina,
- Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 44/01 in 11/03) Občine Šalovci,
- Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 100/2000) Občine Puconci,
- Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 91/2000, 101/01 in 26/03) Občine Gornja Radgona,
- Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Radenci (Uradne objave v časopisu Prepih, št. 14/01),
- Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 75/99 in 101/2000) Občine Sveti Jurij ob Ščavnici,
- Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 40/01) Občine Kuzma,
- Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 56/01 in 101/01) Občine Grad,
- Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 77/2000, 108/2000 in 99/01) Občine Beltinci,
- Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 23/01) Občine Hodoš in

– Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 59/02) Občine Lendava se, kolikor so do 30. 6. 2003 urejale plačevanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča od zemljišč, ki pripadajo posameznim objektom oziroma napeljavam telekomunikacijskega omrežja ali so potrebna za njihovo redno rabo in vzdrževanje, zavrže.

Obrazložitev

A.

1. Pobudnica kot zavezanica za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (v nadaljevanju nadomestilo) v dveh vlogah izpodbija določbe odlokov zgoraj navedenih lokalnih skupnosti, kolikor predpisujejo plačevanje nadomestila od zemljišč, na katerih je telekomunikacijsko omrežje. V vlogi z dne 3. 10. 2002 izpodbija navedene določbe odlokov naslednjih lokalnih skupnosti: Občine Železniki, Občine Preddvor, Občine Cankova, Mestne občine Murska Sobota, Občine Tišina, Občine Šalovci, Občine Puconci, Občine Gornja Radgona, Občine Radenci, Občine Ljutomer, Občine Sveti Jurij ob Ščavnici, Občine Kuzma, Občine Grad, Občine Beltinci in Občine Hodoš. V vlogi z dne 28. 11. 2002 izpodbija enake določbe odlokov Občine Lendava, Občine Sveti Andraž, Občine Podlehnik, Občine Hajdina, Občine Sveta Ana, Občine Žetale, Občine Majšperk, Občine Lenart, Občine Cerkevjak, Občine Hoče - Slivnica, Občine Benedikt, Občine Radovljica, Občine Kungota in Občine Ormož. Navaja, da so izpodbijane določbe odlokov v neskladju s VI. poglavjem Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 18/84 in nasl. – v nadaljevanju ZSZ84), po katerem plačevanje nadomestila od zemljišč, namenjenih izvajanju gospodarskih javnih služb s področja prometa in zvez, ni predvideno. Po 3. in 4. členu Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS, št. 44/97 – v nadaljevanju ZSZ97) naj bi sporna zemljišča služila objektom in omrežju javne infrastrukture, zato so javno dobro. Po 147. členu Ustave naj bi bil za uvedbo dajatve od zemljišč, ki so javno dobro, pristojen le Državni zbor, zato so izpodbijane določbe odlokov v neskladju s citirano določbo Ustave.

2. Odgovorile so: Občina Ormož, Občina Preddvor, Občina Grad, Občina Kuzma, Občina Ljutomer, Občina Hoče - Slivnica, Občina Cerkevjak, Občina Lendava, Občina Sveti Andraž in Občina Majšperk. Občina Kuzma pojasnjuje, da nadomestila od spornih zemljišč ni odmerila, ker za to ni imela podatkov. Občina Ljutomer navaja, da so izpodbijane določbe njenega odloka prenehale veljati, ker je sprejela spremembe tega akta, po katerih se nadomestilo od spornih zemljišč ne plačuje. Druge nasprotne udeleženke navajajo, da izpodbijane določbe odlokov temeljijo na določbah VI. poglavja ZSZ84. Zemljišča, na katerih je telekomunikacijsko omrežje, naj bi bila zazidana stavbna zemljišča oziroma poslovne površine, namenjene poslovnim dejavnostim, ker je za gradnjo tega omrežja investitor pridobil gradbeno

dovoljenje. Pobudnica naj bi zemljišča uporabljala za svojo dejavnost, to je prenos telekomunikacijskih storitev. Občina Sveti Andraž navaja, da pobudnici na njenem območju ni bilo izdano soglasje za gradnjo telekomunikacijskega omrežja in v zemljiški knjigi nima vpisane služnostne pravice na zemljiščih, na katerih je to omrežje. Zemljišča, na katerih je telekomunikacijsko omrežje, naj sicer res ne bi imela komunalne opreme, vendar je komunalna oprema dostopna na območju. Po stališču nasprotnih udeleženk telekomunikacijsko omrežje na zemljiščih omejuje opravljanje drugih dejavnosti in ovira prostorski razvoj, ker so že v prostorskih planih določeni koridorji in varstveni pasovi za njegovo gradnjo. Občane naj bi to omrežje motilo, ker vpliva na sprejem televizijskih in radijskih signalov ter na zdravo življenjsko okolje. Po 3. členu ZSZ97 naj bi bilo to omrežje objekt javne infrastrukture, čeprav je njegov uporabnik določljiv. To naj bi pomenilo, da to omrežje ni namenjeno vsem in zato ni javno dobro. V zvezi z vrednotenjem zemljišč po kriteriju pridobivanja dohodka nasprotne udeleženke menijo, da pobudnica izvaja gospodarsko javno službo, vendar tržne zakonitosti zanjo še ne veljajo, zato lahko primerno nadomestilo vključi v ceno storitev. Nasprotne udeleženke pojasnjujejo, da je nadomestilo njihov največji lastni vir prihodkov, zato bi morebitna odprava izpodbijanih določb odlokov onemogočila izvajanje njihovih nalog.

3. Na poziv Ustavnega sodišča je pobudnica pojasnila, da vztraja pri pobudi za oceno ustavnosti in zakonitosti izpodbijanih določb odlokov o nadomestilu ne glede na 218. člen Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02 – v nadaljevanju ZGO-1), ki je na novo določil zazidana in nezazidana stavbna zemljišča, od katerih se odmerja nadomestilo. Meni, da ta določba ZGO-1 ni odpravila zatrdjanega neskladja izpodbijanih določb odlokov. Predlaga, naj Ustavno sodišče izpodbijane določbe odlokov odpravi. Pojasnjuje, da ji po izpodbijanih določbah odlokov nadomestila še niso odmerile naslednje lokalne skupnosti: Občina Ljutomer, Občina Cankova, Mestna občina Murska Sobota, Občina Tišina, Občina Šalovci, Občina Puconci, Občina Gornja Radgona, Občina Radenci, Občina Sveti Jurij ob Ščavnici, Občina Kuzma, Občina Grad, Občina Beltinci, Občina Hodoš in Občina Lendava. Druge lokalne skupnosti naj bi ji na podlagi izpodbijanih določb odlokov izdale odločbe o odmeri nadomestila. Ker so se te odločbe izdajale letno, vse pritožbe zoper njih še niso rešene.

B. – I.

4. Ustavno sodišče je pobudi zaradi skupnega obravnavanja in odločanja združilo.

5. Izpodbijane določbe odlokov o nadomestilu iz 1. točke izreka odločbe naj bi bile v neskladju s VI. poglavjem ZSZ84, ker je pobudnica na njihovi podlagi plačala nadomestilo od zemljišč, na katerih je telekomunikacijsko omrežje.

6. Ustavno sodišče je že v odločbi št. U-I-347/02 z dne 11. 3. 2004 odločilo, da se po 218. členu ZGO-1 nadomestilo od 1. 7. 2003 dalje ne sme odmerjati od zazidanih stavbnih zemljišč, na katerih so objekti gospodarske javne infrastrukture. Določbe odlokov, sprejetih do 30. 6. 2003, ki so takšno odmero nadomestila predpisovale, se po 218. členu ZGO-1 od 1. 7. 2003 dalje ne uporabljajo. Pobudnica na podlagi 65. in 152. člena Zakona o telekomunikacijah (Uradni list RS, št. 30/01 in nasl. – v nadaljevanju ZTel-1) uporablja objekte in napeljave telekomunikacijskega omrežja kot operater javnih telekomunikacijskih storitev. Po 52. členu ZTel-1 so gradnja, postavitve, obratovanje in vzdrževanje javnih telekomunikacijskih omrežij v skladu s predpisi v javno korist. To omrežje torej predstavlja omrežje, ki je v javno korist in je zato po 20. točki 2. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 – v nadaljevanju ZUreP-1) in po 1.6 točki 2. člena ZGO-1 objekt gospodarske javne infrastrukture. Izpodbijane določbe odlokov, ki so bile sprejete še na podlagi VI. poglavja ZSZ84 in prve alineje 56. člena ZSZ97, se zato od 1. 7. 2003 dalje ne smejo uporabljati za zemljišča, na katerih je telekomunikacijsko omrežje. Ustavno sodišče je v odločbi št. U-I-347/02 odločilo, da takšne predpise, sprejete do 30. 6. 2003, presoja za čas do 30. 6. 2003 še po predpisih, ki so veljali pred uveljavitvijo 218. člena ZGO-1, če pobudnica za to izkazuje pravni interes. Ker so bile pobudnici na njihovi podlagi izdane odločbe o odmeri nadomestila, izkazuje pravni interes za njihovo oceno. Ustavno sodišče je pobudo v tem delu sprejelo in glede na izpolnjene pogoje iz četrtega odstavka 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 – v nadaljevanju ZUstS) nadaljevalo z odločanjem o stvari sami.

7. Izpodbijane določbe obravnavanih odlokov so sicer različno urejale odmero nadomestila od zazidanih stavbnih zemljišč, na katerih je telekomunikacijsko omrežje. Vendar so z njimi vse lokalne skupnosti opredelile kot zazidana stavbna zemljišča oziroma poslovne površine, od katerih se odmerja nadomestilo, tudi površine, na katerih je telekomunikacijsko omrežje. Posamezne lokalne skupnosti kot sestavne dele tega omrežja poleg napeljav oziroma "vodov" navajajo še npr.: razdelilne postaje, telekomunikacijske centrale, bazne postaje mobilne telefonije in podobno. Pri tem izpodbijane določbe odlokov določajo tudi velikosti teh zemljišč (v kvadratnih metrih), ki pripadajo posameznim objektom oziroma napeljavam telekomunikacijskega omrežja ali so potrebne za njihovo redno rabo in vzdrževanje.

8. V času veljavnosti izpodbijanih določb odlokov je na podlagi prve alineje 56. člena ZSZ97 veljala ureditev plačevanja nadomestila, kot izhaja iz VI. poglavja ZSZ84. Navedeno velja tudi za spremembe odloka o nadomestilu, ki jih je do 30. 6. 2003 sprejela Občina Sveti Andraž (enako Ustavno sodišče v odločbi št. U-I-347/02). V tem poglavju ZSZ84 v 58. členu določa, da se za uporabo stavbnega zemljišča plačuje nadomestilo na območjih, ki so naštetja v nadaljevanju, in na drugih območjih, ki so opremljena vsaj z vodovodnim in

električnim omrežjem. Takšna območja v lokalni skupnosti določi občina z odlokom o nadomestilu. Pojma zazidano in nezazidano stavbno zemljišče, od katerega se na teh območjih plačuje nadomestilo, opredeljuje 60. člen ZSZ84. Pri tem dopušča, da so takšne površine tudi poslovne površine zemljišč, ki so namenjene poslovni dejavnosti, kot so nepokrita skladišča, parkirišča, delavnice na prostem in podobno. Po 61. členu ZSZ84 lokalne skupnosti pri določanju nadomestila upoštevajo med drugim: opremljenost stavbnih zemljišč s komunalnimi ter drugimi objekti in napravami, možnost priključitve na te objekte in naprave.

9. Ustavno sodišče je že v odločbi št. U-I-347/02 navedlo, da so nekatere lokalne skupnosti neutemeljeno opredelile zazidana stavbna zemljišča, na katerih so objekti, naprave in omrežje za prenos in distribucijo električne energije, kot poslovne površine, namenjene poslovni dejavnosti. Tudi v obravnavanem primeru je tako. Nadomestilo predstavlja odmero za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča, ki je komunalno opremljeno. Zemljišča, na katerih je telekomunikacijsko omrežje, imajo posebno naravo, ki jo terja pomen tega omrežja. To omrežje namreč zagotavlja dostopnost telekomunikacijskih storitev. ZTel je v 2. točki 2. člena enotno opredelil pojem javnega telekomunikacijskega omrežja. Ta pojem po citirani določbi ZTel obsega javno telekomunikacijsko infrastrukturo, ki omogoča prenos signalov med določenimi omrežnimi priključnimi točkami po žicah, z mikrovalovi, po optičnih nosilcih in z drugimi elektromagnetnimi sredstvi. Tudi po 25. točki 3. člena ZTel-1 je pojem telekomunikacijskega omrežja enoten. Predstavljajo ga prenosni sistemi, lahko tudi centrale in druga oprema, ki omogoča prenos signalov med določenimi omrežnimi priključnimi točkami po žičnih, radijskih, optičnih ali drugih elektromagnetnih sistemih, kamor med drugim spadajo satelitska omrežja, fiksna in mobilna, govorna in podatkovna prizemna omrežja, omrežja za radijsko in televizijsko radiodifuzijo ter omrežja za kabelsko televizijo. ZSZ84 upošteva opremljenost stavbnih zemljišč s to infrastrukturo. Po 61. členu ZSZ84 lahko lokalne skupnosti vrednotijo zemljišča med drugim tudi glede na njihovo opremljenost s telekomunikacijskim omrežjem. Takšno vrednotenje stavbnih zemljišč vpliva na višino odmerjenega nadomestila tako, da uporabniki stavbnih zemljišč že v okviru nadomestila plačajo njihovo opremljenost s to infrastrukturo. Zato so izpodbijane določbe odlokov, ki uvrščajo zemljišča, ki pripadajo posameznim objektom oziroma napeljavam telekomunikacijskega omrežja ali so potrebna za njihovo redno rabo in vzdrževanje, med poslovne površine, namenjene poslovni dejavnosti, v neskladju s 60. členom ZSZ84. Lokalne skupnosti so imele po navedenem pravico do nadomestila le od poslovnih površin stavb pobudnice.

10. Pobudnica je predlagala odpravo izpodbijanih določb odlokov. Ker so nekateri postopki za odmero nadomestila po izpodbijanih določbah odlokov pravnomočno končani, je bilo treba ugotoviti

neskladnosti izpodbijanih določb Odlokov dati učinek odprave. Ker je Ustavno sodišče ugotovilo neskladnost izpodbijanih določb predpisov že zaradi zgoraj navedenih razlogov, ni ocenilo še drugih očitkov pobudnice.

B. – II.

11. Pobudnica izpodbijanim določbam iz 2. točke izreka odločbe očita, da so bile v neskladju s VI. poglavjem ZSZ84, ker so predpisovale nadomestilo od zemljišč, na katerih ima telekomunikacijsko omrežje. Pri tem pojasnjuje, da ji na njihovi podlagi do 30. 6. 2003 nadomestilo ni bilo odmerjeno. Ker gre za določbe predpisov, ki se ne uporabljajo več, lahko Ustavno sodišče o njihovi ustavnosti in zakonitosti odloča ob izpolnjenih pogojih iz 47. člena ZUstS. Eden izmed pogojev je pravovarstvena potreba pobudnice. Ta obstaja, če bi se z ugotovitvijo morebitne neustavnosti oziroma nezakonitosti izpodbijanih določb predpisov pobudničin pravni položaj izboljšal. Ker pobudnici nadomestilo na njihovi podlagi ni bilo odmerjeno, niso izpolnjeni pogoji iz 47. člena ZUstS. Ustavno sodišče je zato pobudo v delu, ki se nanaša na izpodbijane določbe odlokov iz 2. točke izreka odločbe, zaradi pomanjkanja pravnega interesa zavrglo.

C.

12. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi 25. člena in drugega odstavka 45. člena ZUstS v sestavi: predsednica dr. Dragica Wedam Lukič ter sodnice in sodniki dr. Janez Čebulj, dr. Zvonko Fišer, Lojze Janko, mag. Marija Krisper Kramberger, Milojka Modrijan, dr. Ciril Ribičič, dr. Mirjam Škrk in Jože Tratnik. Točko 1 izreka odločbe je sprejelo z osmimi glasovi proti enemu. Proti je glasoval sodnik Ribičič. Točko 2 izreka odločbe je sprejelo soglasno.

Številka: U-I-343/02-15

Datum: 18. 3. 2004

Predsednica
dr. Dragica Wedam Lukič